

Vyučovací předmět :	Cvičení z matematiky - volitelný předmět
Období – ročník :	3. období – 9. ročník
Učební texty :	Sbírky úloh, Testy k přijímacím zkouškám, Testy Scio, Kalibro aj.

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

1. provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
2. zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
3. modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
4. užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
5. řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
6. řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
7. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytykáním
8. formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
9. analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

10. vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
11. porovnává soubory dat
12. určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
13. vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
14. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

15. zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku

16. *charakterizuje a třídí základní rovinné útvary*
17. *určuje velikost úhlu měřením a výpočtem*
18. *odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů*
19. *využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh*
20. *načrtne a sestrojí rovinné útvary*
21. *užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků*
22. *načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar*
23. *určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti*
24. *odhaduje a vypočítá objem a povrch těles*
25. *načrtne a sestrojí síť základních těles*
26. *načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině*
27. *analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu*

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

28. *užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací*
29. *řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí*

Cílové zaměření předmětu v 9. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 9. ročníku směřuje k:

- rozvoj používání základních matematických pojmů a vztahů;
- zobecňování a matematizace reálných jevů, poznávání jejich vlastností;
- vytváření rozšířené zásoby matematických nástrojů a jejich efektivní užívání;
- provádění rozboru problému, odhadování výsledků, volba správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů;
- zpřesňování vyjadřování a zdokonalování grafického projevu;
- poznávání možností využití matematiky v praxi, uvědomování si skutečnosti, že k výsledku lze dospět více různými způsoby;
- rozvíjení logického myšlení a úsudku, představivosti;
- rozšiřování základního učiva;
- rozšiřování zájmu o matematiku;
- příprava na přijímací zkoušky.

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo (rozšiřující učivo)	Průřezová témata	Odkazy
Opakování, rozšíření učiva z 8.ročníku				4 hodiny
	- používá s porozuměním učivo předchozích ročníků	Počítání s racionálními čísly Řešení slovních úloh rovnicemi Konstrukční úlohy		
Rovnice, mocniny				4 hodiny
<p>OVO 1: provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu</p> <p>OVO 7: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním</p> <p>OVO 9: analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řeší složitější lineární rovnice, provede zkoušku, zapíše podmínky řešení rovnice - aplikuje na příkladech vzorce : druhá(třetí) mocnina součtu a rozdílu, rozdíl druhých(třetích) mocnin - upraví výraz vytýkáním před závorku 	Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli Mocniny a početní výkony s nimi Třetí mocnina součtu a rozdílu	<u>OSV I</u> <u>Rozvoj</u> <u>schopností</u> <u>poznávání</u>	
Lomené výrazy				5 hodin
<p>OVO 1</p> <p>OVO 7</p> <p>OVO 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace s lomenými výrazy - přehledně, stručně zapisuje řešení úlohy - upraví složený lomený výraz a dále ho zjednoduší 	Sčítání a odčítání lomených výrazů Násobení a dělení lomených výrazů Úprava složených lomených výrazů	<u>OSV I</u> <u>Rozvoj</u> <u>schopností</u> <u>poznávání</u>	

Podobnost geometrických útvarů			2 hodiny
<p>OVO 15: zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku</p> <p>OVO 20: načrtne a sestrojí rovinné útvary</p> <p>OVO 21: užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků</p> <p>OVO 27: analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu</p> <p>OVO 28: užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p> <p>OVO 29: řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná podobné rovinné útvary, správně podobnost zapíše pomocí matematické symboliky - určí poměr podobnosti - sestrojí podobný útvar danému - definuje stejnolehlost - zobrazí daný geometrický útvar ve stejnolehlosti 	<p>Užití podobnosti v praxi</p> <p>Definice stejnolehlosti</p> <p>Zobrazení geom. útvarů ve stejnolehlosti</p>	
Slovní úlohy řešené rovnicí nebo soustavou rovnic			6 hodin
<p>OVO 7</p> <p>OVO 8: formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav</p> <p>OVO 9</p>	<ul style="list-style-type: none"> - řeší za pomoci ekvivalentních úprav soustavy rovnic provede zkoušku řešení, matematicky správně a účelně zapíše postup řešení 	<p>Řešení soustav rovnic</p> <p>Slovní úlohy řešené soustavou rovnic</p> <p>Slovní úlohy o pohybu</p> <p>Slovní úlohy o společné práci, směsi</p>	<p><u>OSV 1</u></p> <p><u>Rozvoj schopností poznávání</u></p>

OVO 14: matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů OVO 28	- řeší slovní úlohy z praxe – provede rozbor slovní úlohy, její řešení a ověří si reálnost získaného výsledku	Slovní úlohy na procenta		
Funkce				3 hodiny
OVO 9 OVO 12: určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti OVO 13: vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem OVO 14 OVO 28	- použije funkcí při řešení úloh z praxe - vysvětlí pojem kvadratická funkce, pozná kvadratickou funkci - sestrojí graf kvadratické funkce - určí funkci absolutní hodnoty a sestrojí její graf	Funkce - grafy, tabulky Kvadratická funkce Graf kvadratické funkce Funkce s absolutní hodnotou	<u>OSV 1</u> <u>Rozvoj</u> <u>schopností</u> <u>poznávání</u>	
Goniometrické funkce				3 hodiny
OVO 13 OVO 14 OVO 27 OVO 28	- pomocí goniometrických funkcí počítá v úlohy z praxe - odhadne výsledek a ověří jeho reálnost	Funkce tg, sin, cos Slovní úlohy z praxe	<u>OSV 1</u> <u>Rozvoj</u> <u>schopností</u> <u>poznávání</u>	
Objemy a povrchy těles				4 hodiny
OVO 23: určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti OVO 24: odhaduje a vypočítá objem a povrch těles OVO 25: načrtne a sestrojí síť základních těles OVO 26: načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině OVO 27	- vysvětlí pojmy a základní vlastnosti jehlanu, kužele a koule - načrtne tato tělesa - vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele a koule s užitím vzorce - využívá kalkulátor k základním početním operacím - vyhledá potřebné informace pro práci v tabulkách, literatuře	Objem a povrch jehlanu Objem a povrch kužele Objem a povrch koule Slovní úlohy na objemy a povrchy těles Komolý jehlan a kužel	<u>OSV 1</u> <u>Rozvoj</u> <u>schopností</u> <u>poznávání</u>	

OVO 29	<ul style="list-style-type: none"> - řeší slovní úlohy a reálné příklady z praxe - pozná, načrtne a popíše komolý jehlan a kužel - podle daných vzorců vypočítá povrch a objem komolých těles 			
Matematika na počítači				2 hodiny
OVO 23 OVO 26 OVO 29	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s programy Excel, Cabri 	Matematika na počítači – Excel, Cabri,..		